

Lajin tekninen kuvaus

307 Vaatteenvalmistus

1	Kilpailulajin perustiedot	3
2	Yhteiset teemat lajissa	5

1 Kilpailulajin perustiedot

1.1 Kilpailulajin lajinumero ja nimi

307 - Vaateenvalmistus

1.2 Kilpailumuoto

Kilpailu on yksilökilpailu.

1.3 Kilpailijoiden ikäraja

22 vuotta.

1.4 Ammatilliset tutkinnot ja osaamisalat

Tämän lajin tehtävät perustuvat tekstiili- ja muotialan perustutkintoon, tutkinnon kaikille pakollisiin tutkinnon osiin ja mittatilausompeijan tutkintonimikkeen määrittävään valinnaiseen tutkinnon osaan. ([Tekstiili- ja muotialan perustutkinto - ePerusteet](#))

Tekstiili- ja muotialan perustutkinnon suorittanut työskentelee alalla suuntautumisensa mukaan joko valmistus-, myynti-, markkinointi- tai huoltotehtävissä. Mittatilausompeija työskentelee ompelimossa, puvustossa, pukuvuokraamossa, erikoisliikkeessä tai myymälässä, jossa tehdään muokkaustöitä tai kokonaan uusia pukuja. Mittatilausompeija voi toimia yrityksen palveluksessa tai itsenäisenä ammatinharjoittajana.

1.5 Yleiskuvaus kilpailulajista

Mittatilausompeija valmistaa vaatteita asiakkaille mittatilaustyönä. Työ sisältää asiakaspalvelua, työn suunnittelua, materiaalien valintaa ja hankintaa, kaavoitusta, leikkausta, ompelua, sovittamista sekä valmiin tuotteen viimeistelyä. Työtehtäviin voi kuulua myös markkinointia, mallikappaleiden tai pienten tuotesarjojen valmistusta sekä vaatteiden korjaus- ja muokkaustöitä.

Vaateen valmistuksessa tarvitaan kädentaitoja, hahmottamiskykyä, oma-aloitteisuutta, loogista ajattelua sekä vuorovaikutustaitoja. Lisäksi työ edellyttää materiaalien, värien, muotojen, tyylien ja trendien tuntemusta sekä digitaalisten työvälineiden hallintaa. Kestävän kehityksen periaatteet huomioidaan valmistettavan tuotteen koko elinkaarella.

Taitaja-kilpailussa kilpailija toteuttaa työelämää vastaavia vaateenvalmistustehtäviä. Kilpailutehtävät voivat sisältää tuotteen suunnittelua, kaavoitusta, materiaalien valintaa, leikkausta, ompelua, sovittamista, viimeistelyä sekä asiakaspalvelua. Kilpailussa arvioidaan koko valmistusprosessin hallintaa, työn laatua, teknistä osaamista, ongelmanratkaisukykyä, asiakaslähtöisyyttä sekä kykyä toimia ammattimaisesti annettujen aikataulujen ja vaatimusten mukaisesti.

1.6 Kilpailulajin osaamisvaatimukset

Kilpailutehtävien vaativuustaso perustuu tekstiili- ja muotialan perustutkinnon kiitettävään osaamistasoon.

Kilpailijalta edellytetään, että hän:

- kaavoittaa, leikkaa ja valmistaa laadukkaita tuotteita
- tulkitsee ja noudattaa alan työohjeita sekä laatii tarkoituksenmukaisia työtapasuunnitelmia
- suunnittelee, muotoilee ja sovittaa tehtävänmukaisia tuotteita tai niiden osia
- hyödyntää digitaalisia työvälineitä työskentelyssään
- huomioi vastuullisuuden tuotteen suunnittelussa ja valmistuksessa
- tuntee alan materiaalit, tarvikkeet ja niiden ominaisuudet
- laatii tuotteelle teknisiä piirustuksia, hinnoittelun ja hoito-ohjeet
- käyttää alan koneita, laitteita ja työvälineitä turvallisesti ja tehokkaasti
- työskentelee ergonomisesti sekä työturvallisuuden vaatimuksia noudattaen
- toimii taloudellisesti ja viimeistelee tuotteet luovutuskuntoon
- palvelee asiakasta asiantuntevasti ja asiakaslähtöisesti
- arvioi omaa työskentelyään ja työn laatua

Kilpailussa korostuvat tekninen osaaminen, tuotteen laatu, työprosessin hallinta, asiakaspalvelu, vastuullinen toiminta sekä yrittäjämäinen työote.

2 Yhteiset teemat lajissa

2.1 Kestävä kehitys

Kestävä kehitys on keskeinen osa vaateenvalmistuksen ammattitaitoa. Kilpailutehtävissä huomioidaan ekologinen, taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys osana tuotteen suunnittelua, valmistusta ja käyttöä.

Ekologinen kestävyys

- valmistettavat tuotteet suunnitellaan mahdollisimman pitkäikäisiksi ja käyttökelpoisiksi
- materiaalivalinnoissa suositetaan tuotteeseen soveltuvia ja kestäviä materiaaleja
- leikkuujätteen määrää pyritään vähentämään huolellisella suunnittelulla
- mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään tuotannon ylijäämämateriaaleja ja kestävästi tuotettuja materiaaleja
- kilpailupaikalla syntyvät jätteet lajitellaan asianmukaisesti

Taloudellinen kestävyys

- materiaalit käytetään huolellisesti ja tarkoituksenmukaisesti
- virheleikkuuta ja materiaalihukkaa pyritään välttämään
- kilpailija huomioi materiaalien, työajan ja työvaiheiden kustannustehokkuuden
- koneita, laitteita ja kalusteita hyödynnetään vastuullisesti

Sosiaalinen kestävyys

- kilpailija toimii vastuullisesti ja ammattimaisesti osana kilpailuyhteisöä
- asiakaslähtöisyys ja tuotteiden käyttäjien tarpeiden huomioiminen ovat osa vastuullista toimintaa
- työskentelyssä korostuvat yhteistyötaidot, yhdenvertaisuus ja ammatillinen vuorovaikutus

Nämä alalla tunnistetut kestävän kehityksen toimintatavat ohjaavat kilpailutehtävien suunnittelua ja arviointia.

2.2 Yrittäjyys

Yrittäjyys näkyy vaateenvalmistuslajissa asiakaslähtöisenä, vastuullisena ja tavoitteellisena toimintana. Kilpailutehtävät suunnitellaan yhteistyössä alan yritysten kanssa mahdollisimman hyvin työelämän todellisia työtehtäviä vastaaviksi.

Yrittäjyys näkyy kilpailulajissa muun muassa seuraavasti:

- kilpailija huomioi asiakkaan tarpeet ja toiveet suunnittelussa ja toteutuksessa
- kilpailija suunnittelee ja aikatauluttaa oman työskentelynsä kilpailuajan puitteissa
- kilpailija huomioi materiaalien, työajan ja valmistusprosessin kustannukset
- kilpailija hyödyntää digitaalisia työvälineitä työskentelyssään
- kilpailija osaa hinnoitella työnsä ja viestiä tuotteestaan sekä omasta osaamisestaan
- kilpailija toimii oma-aloitteisesti ja ratkaisee työskentelyn aikana esiin tulevia haasteita

Kilpailutehtävissä arvioidaan asiakaspalvelua, työprosessin hallintaa, kustannustehokkuutta sekä yrittäjämäistä työtettä.

2.3 Työturvallisuus ja työhyvinvointi

Työturvallisuus ja työhyvinvointi ovat keskeinen osa vaateenvalmistuksen ammattitaitoa. Kilpailuympäristö suunnitellaan turvalliseksi ja toimivaksi, ja kilpailijoille annetaan riittävä perehdytys käytössä oleviin koneisiin, laitteisiin ja työvälineisiin.

Työturvallisuus ja työhyvinvointi näkyvät kilpailulajissa muun muassa seuraavasti:

- lajialue mahdollistaa turvallisen ja sujuvan liikkumisen työpisteiden välillä
- työpisteiden kalusteet ovat säädettäviä ergonomisten työasentojen tukemiseksi
- koneissa ja laitteissa on asianmukaiset suojaimet
- kilpailijat perehdytetään kilpailualueen koneiden, laitteiden ja työvälineiden käyttöön
- kilpailutehtävät ohjeistetaan selkeästi
- kilpailijat käyttävät asianmukaista työvaatetusta ja työturvallisuuteen soveltuvia jalkineita
- työskentelyssä huomioidaan ergonomia, työasennot ja työssä jaksaminen
- kilpailupäivien aikataulutus mahdollistaa tauot ja ruokailut

Nämä periaatteet perustuvat tekstiili- ja muotialan tutkinnon perusteisiin ja ohjaavat lajialueen, kilpailutehtävien ja arvioinnin suunnittelua.